

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Κοινωνικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Κοινωνιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	604	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πολιτισμός και Τοπικές Κοινωνίες		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν / Γενικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2018-604-gr.pdf		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές θα αποκτήσουν την απαραίτητη γνώση για να είναι

σε θέση να:

- κατανοήσουν τη σχέση πολιτισμού με τις τοπικές κοινωνίες, το χώρο και την οικονομία.
- κατανοήσουν πώς σχηματίζονται μορφές του παραδοσιακού – λαϊκού πολιτισμού στον αγροτικό και αστικό χώρο στη σύγχρονη Ελλάδα
- Κατανοήσουν πώς μετασχηματίζονται οι μορφές του λαϊκού πολιτισμού στο πλαίσιο της νεωτερικότητας μέσω της διαντίδρασης με τα κυρίαρχα πρότυπα του δυτικού πολιτισμού.
- γνωρίζουν τις μεθόδους έρευνας των τοπικών πολιτισμών.
- κατανοήσουν έννοιες σχετικές με τον ‘παραδοσιακό’ πολιτισμό, όπως παράδοση, συλλογική μνήμη, κοινότητα, αστικές κουλτούρες, μετασχηματισμός, εκσυγχρονισμός.
- γνωρίζουν τις δομές των ηπειρωτικών και νησιωτικών κοινωνιών στην Ελλάδα τους δυο προηγούμενες αιώνες.
- κατανοήσουν το σχηματισμό των αστικών κουλτούρων στις σύγχρονες ελληνικές πόλεις.
- Κατανοήσουν τρόπους έκφρασης του λαϊκού πολιτισμού στον ελληνικό χώρο μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα (παράδοση ανταρσίας, κοινωνική ληστεία, βεντέτα, ρεμπέτικο τραγούδι, θέατρο σκιών).
- Κατανοήσουν το ρόλο των πολιτισμικών δικτύων στον πολιτισμικό μετασχηματισμό μέσα από τη μελέτη περιπτώσεων (μουσική, αρχιτεκτονική στα νησιά του βορείου Αιγαίου).

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....
Άλλες...
.....

- Ικανότητα ανάλυσης της σχέσης πολιτισμού με τις τοπικές κοινωνίες,
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις,
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον ,
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών,
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα ,
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον,
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου,
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής,
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

ΕΠΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα πραγματεύεται τη σχέση των τοπικών κοινωνιών με τις παραδοσιακές και

σύγχρονες (νεωτερικές) κουλτούρες όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί και μετασχηματιστεί κατά τους τελευταίους δυο αιώνες. Εστιάζει στον ελληνικό αγροτικό και αστικό χώρο. Παρουσιάζονται οι συναφείς επιστήμες (Κοινωνιολογία, Κοινωνική Ανθρωπολογία, Λαογραφία) καθώς οι τρόποι προσέγγισης και οι μέθοδοι μελέτης των πολιτισμικών πρακτικών σε τοπικό επίπεδο. Αναλύονται οι έννοιες παράδοση, εκσυγχρονισμός, λαϊκός και αστικός πολιτισμός. Στη συνέχεια εστιάζει στα δομικά χαρακτηριστικά και τον τρόπο οργάνωσης των τοπικών κοινωνιών στον ελλαδικό χώρο (ηπειρωτικό και νησιωτικό), στον εθιμικό χαρακτήρα των κοινωνικών πρακτικών, στις αγροτικές και αστικού τύπου κοινότητες, στις συνθήκες μετασχηματισμού, στον αντίκτυπο των γεωπολιτικών αλλαγών καθώς και στις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές δικτυώσεις μέσω της μετανάστευσης, του εμπορίου και της τέχνης. Βασικός στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιασθεί και να συζητηθεί η σχέση της κουλτούρας με τα δομικά κοινωνικά χαρακτηριστικά καθώς και με τα χαρακτηριστικά του γεωγραφικού χώρου ή και των γεωγραφικών χώρων όπου οργανώνεται και δικτυώνεται η κάθε τοπική κοινωνία. Επίσης, να παρουσιασθεί και να συζητηθεί η σημασία και ο ρόλος της ιστορικής διαδικασίας σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο ως προς τον μετασχηματισμό των τοπικών κοινωνιών και πολιτισμών.

Σειρά θεματικών εισηγήσεων:

- 1^η. Εισαγωγή στο μάθημα. Παρουσίαση, περιεχόμενα, στόχοι.
- 2^η. Επιστήμες και μέθοδοι έρευνας της σχέσης πολιτισμούς και τοπικών κοινωνιών
- 3^η. Έννοιες: Παράδοση, συλλογική μνήμη, κοινότητα, λαϊκός πολιτισμός, αστικές κουλτούρες, μετασχηματισμός - εκσυγχρονισμός
- 4^η. Παραδοσιακές κοινωνικές δομές και οργάνωση στον ελληνικό ηπειρωτικό χώρο
- 5^η. Παραδοσιακές κοινωνικές δομές και οργάνωση στον ελληνικό νησιωτικό χώρο
- 6^η. Κουλτούρες των πόλεων
- 7^η. Όψεις του λαϊκού πολιτισμού I: ανταρσία, κοινωνική ληστεία, βεντέτα
- 8^η. Όψεις του λαϊκού πολιτισμού II: ρεμπέτικο τραγούδι και κοινωνικό περιθώριο
- 9^η. Όψεις του λαϊκού πολιτισμού III: αναπαράσταση της λαϊκής κουλτούρας και το θέατρο σκιών
- 10^η. Μετασχηματισμός και δικτυώσεις I: οι νησιωτικές κοινωνίες και χώροι στο βόρειο Αιγαίο
- 11^η. Μετασχηματισμός και δικτυώσεις II: η μουσική στο βόρειο Αιγαίο
- 12^η. Η χρήση της έννοιας του παραδοσιακού πολιτισμού σήμερα
- 13^η. Ανακεφαλαίωση

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο (δια ζώσης διαλέξεις)</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση σύγχρονων οπτικών μέσων (Η/Υ και projector) στις διαλέξεις και χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας class για την επικοινωνία με τους φοιτητές.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο,</i></p>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	<p>Διαλέξεις</p>	<p>39 ώρες</p>
	<p>Μελέτη διαλέξεων</p>	<p>80 ώρες</p>
	<p>Μελέτη - προετοιμασία για την τελική εξέταση</p>	<p>61 ώρες</p>

<p>Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	Σύνολο Μαθήματος	180 ώρες
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται μέσα από γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου και περιλαμβάνει ερωτήσεις σχετικές με τη διδαχθείσα ύλη.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

α) Εγχειρίδια του μαθήματος:

Χτούρης, Σ. & Παπαγεωργίου, Δ. (επ.) 2007. Μουσικά Σταυροδρόμια στο Αιγαίο Λήμνος 19^{ος} – 21^{ος} αιώνας, Ίων, Αθήνα.

Δερμεντζόπουλος, Χ. & Νιτσιάκος, Β. (επ.) 2007. Όψεις του λαϊκού πολιτισμού, Πλέθρον, Αθήνα.

Τσαντηρόπουλος, Α. 2004. Η βεντέτα στη σύγχρονη ορεινή Κρήτη, Πλέθρον, Αθήνα.

β) Συμπληρωματική βιβλιογραφία:

Δαμιανάκος, Σ. 1987. Παράδοση ανταρσίας και λαϊκός πολιτισμός, Πλέθρον, Αθήνα.

Δαμιανάκος, Σ. 2005. Ήθος και πολιτισμός των επικίνδυνων τάξεων στην Ελλάδα, Πλέθρον, Αθήνα.

Διονυσόπουλος, Ν. (επ.). 2009. Η Σάμος στις 78 στροφές, ιστορικές ηχογραφήσεις 1918-1958, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Αθήνα.

Κομνηνού, Μ. & Παπαταξιάρχης, Ε. (επ.) 1990. Κοινότητα, Κοινωνία και Ιδεολογία. Ο Κωνσταντίνος Καραβίδας και η προβληματική των κοινωνικών επιστημών, Εταιρεία

Κοινοτικών Μελετών «Κ. Καραβίδας» - Εκδόσεις Παπαζήσης, Αθήνα.
Κωνσταντινίδου, Μ. (χ.χ.). Κοινωνιολογική ιστορία του ρεμπέτικου, Μπαρμπουνάκης, Θεσσαλονίκη.

Νιτσιάκος, Β. 1993. Παραδοσιακές κοινωνικές δομές, Οδυσσέας, Αθήνα.

Stevenson, D. 2007. Πόλεις και αστικοί πολιτισμοί, Κριτική, Αθήνα.

Χτούρης, Σ. (επ.) 2000. Μουσικά Σταυροδρόμια στο Αιγαίο, Λέσβος 19^{ος} -20^{ος} αιώνας, Εξάντας, Αθήνα.

- *Συναφή επιστημονικά περιοδικά:*

Εθνολογία

Social & cultural geography

Space and culture

Journal of cultural geography

International journal of cultural studies

European journal of cultural studies

Cultural Studies Review

Space and culture

Journal of Folklore Research

Folklore